

ΑΣΕΠ ΕΞΕΛΙΞΗ - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ - ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Στέφανος Μετάκος, Εφέτης ΔΔ, π. Σύμβουλος ΑΣΕΠ, κάτοχος ΜΔΕ στο ΔΔ στο ΔΠΘ

1. Εξέλιξη- Αρμοδιότητες ΑΣΕΠ

1.1. Το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ) ως θεσμός

1.1.1. Σύσταση και συνταγματική κατοχύρωση

Με το νόμο 2190/1994 (νόμο Πεπονής) δημιουργήθηκε το ΑΣΕΠ. Με τη διάταξη του άρθρου 103 (παρ. 7) του Συντάγματος (κατά την αναθεώρηση του 2001), με την οποία ορίστηκε ότι: «η πρόσληψη στο Δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται κάθε φορά, πλην των περιπτώσεων της παρ. 5 γίνεται είτε με διαγωνισμό είτε με επιλογή, σύμφωνα με προκαθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια και υπάγεται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής, όπως νόμος ορίζει», κατοχυρώθηκε και συνταγματικά το ΑΣΕΠ.

1.1.2. Συγκρότηση και νομική φύση του ΑΣΕΠ

Το ΑΣΕΠ, το οποίο απαρτίζεται από είκοσι οκτώ συνολικά μέλη¹ [δηλαδή πρόεδρο, τρεις αντιπροέδρους και είκοσι τέσσερις συμβούλους], είναι άμεσο συλλογικό όργανο με αυτοτελή διοικητική υποδομή και προϋπολογισμό. Τα μέλη του είναι ανώτατοι κρατικοί λειτουργοί, απολαμβάνουν προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία², δεν ευθύνονται, δεν διώκονται και δεν εξετάζονται για γνώμη που διατύπωσαν ή πράξη που διενήργησαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους (άρθρα 3 παρ. 5Α ν. 3051/2002, 1 παρ. 2 ν. 3094/2003 και 1 ν. 3613/2007).

1.2. Αρμοδιότητες του ΑΣΕΠ³ – Όργανα, δομή και οργάνωση

1.2.1. Διαθέτει ελεγκτικές – «οιονεί δικαστικές», κανονιστικές, και κυρωτικές αρμοδιότητες⁴:

α) ελεγκτικές – «οιονεί δικαστικές»: Ελέγχει όλο το φάσμα των προσλήψεων στον στενό και ευρύτερο δημόσιο τομέα. Ελέγχει ακόμη, με τους επιθεωρητές του, και τις παραβάσεις των νόμων και κανονισμών που διέπουν τις προσλήψεις αυτές. Το ΑΣΕΠ ερευνά τη νομιμότητα της διαδικασίας των προσλήψεων, αποφαινεται επί των υποβαλλομένων κατά των πινάκων ενστάσεων, επί των ασκούμενων αιτήσεων θεραπείας και των αιτήσεων ανάκλησης. Η σπουδαιότητα του διενεργούμενου από το ΑΣΕΠ ελέγχου⁵ αποδεικνύεται, εκτός των άλλων, από το ότι ο νομοθέτης, με τη διάταξη του

¹ Επιλέγονται από τη διάσκεψη των προέδρων της Βουλής (με ομοφωνία ή πλειοψηφία των 4/5), και για μία εξαετία, πρόσωπα εγνωσμένου κύρους και επιστημονικής κατάρτισης ή επαγγελματικής εμπειρίας σε τομείς που έχουν σχέση με την αποστολή και τις αρμοδιότητές του.

² Βλ. Λουκά Λυμπερόπουλο, Αεροπαγίτη ε.τ., ΔΝ, π. Σύμβουλο ΑΣΕΠ, Το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ) ως Ανεξάρτητη Αρχή σε Ελληνική Δικαιοσύνη 2012, σελ. 1219 επόμε.

³ Για το ΑΣΕΠ βλ. και Β. Τζέμος, Η διεύρυνση και η εμβάθυνση του ρόλου του ΑΣΕΠ στις προσλήψεις στο Δημόσιο, ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΚΑΙΟ 1/2018, σ. 12επ. (στο παρόν τεύχος).

⁴ Λουκά Λυμπερόπουλο, ό.π. σελ. 1223

⁵ Ο Α. Λυμπερόπουλος (ό.π. σελ. 1227) αναφέρει ότι: «Λειτουργώντας πράγματι ως «οιονεί δικαστικό όργανο», αποφασίζει και ασκεί προανακριτικά καθήκοντα, εφαρμόζοντας τις αρχές της διαφάνειας, της αντικειμενικότητας, της αξιοκρατίας και της αμεροληψίας, τέμνοντας διαφορές, μεταξύ των υποψηφίων εφαρμόζοντας το νόμο και εκτιμώντας συνειδησιακά τις αποδείξεις, εμποδώνοντας έτσι στους υποψηφίους το αίσθημα της ασφαλείας και βεβαιότητας της ύπαρξης ίσων ευκαιριών, στον αγώνα τους για την διεκδίκηση των δημοσίων θέσεων. Όμως αυτή ακριβώς η αποστολή του απαιτεί την επιλογή των μελών του μόνο από τη δεξαμενή των νομικών (δικαστών, δικηγόρων) που έχουν διακονήσει επί σειράν ετών το λειτουργήμα τους και επομένως έχουν τις γνώσεις και την εμπειρία να αντιμετωπίσουν επιτυχώς το νομικά προβλήματα ».

άρθρου 47 (παρ. 3) του ν. 3900/2010 (ΦΕΚ 213 Α'), απέκλεισε από το δευτεροβάθμιο ακυρωτικό έλεγχο του ΣτΕ τις αποφάσεις των διοικητικών εφετείων που αφορούν διαδικασίες πρόσληψης που διενεργούνται από το ΑΣΕΠ.⁶ β) κανονιστικές: Παράγει δευτερογενείς κανόνες δικαίου με την έκδοση του εσωτερικού κανονισμού του και την έκδοση προκηρύξεων. γ) κυρωτικές: Ο επιθεωρητής του ΑΣΕΠ, που είναι προανακριτικός υπάλληλος κατά το άρθρο 33 του ΚΠΔ (άρθρο 8 παρ. 4 ν. 2190/1994 και 25 παρ. 6 του Κανονισμού ΑΣΕΠ), καταλογίζει στους υπευθύνους των παρανόμων προσλήψεων την δαπάνη μισθοδοσίας των παρανόμως προσληφθέντων (άρθρο 21 παρ. 4 και 15 ν.2190/1994).

1.2.2. Σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας του ΑΣΕΠ (ΥΑ 72 - ΦΕΚ Β' 997/2003),για τη λειτουργία του ορίζονται τα ακόλουθα συλλογικά και μονομελή όργανα: 1) Ολομέλεια, 2) Ελάσσων Ολομέλεια, 3) Τμήματα - 1) Πρόεδρος, 2) Αντιπρόεδροι, 3) Σύμβουλοι (άρθρο 15). Η Ολομέλεια συγκροτείται από όλα τα μέλη του ΑΣΕΠ και στην αρμοδιότητα της οποίας υπάγεται, εκτός των άλλων, η πρόταση για έκδοση κανονιστικής απόφασης διεξαγωγής διαγωνισμών και λοιπών διαδικασιών επιλογής προσωπικού. Η Ολομέλεια αποφασίζει, μεταξύ άλλων: α) Όταν ανακύπτει ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος ή τήρησης της ενότητας στις αποφάσεις των οργάνων του ΑΣΕΠ, β) Όταν ανακύπτει αμφιβολία για την ερμηνεία συγκεκριμένης διάταξης, γ) Όταν ανακύπτει θέμα ανάκλησης ή τροποποίησης απόφασης της Ελάσσωνος Ολομέλειας ή Τμήματος (άρθρο16). Η Ελάσσων Ολομέλεια αποφασίζει, εκτός των άλλων, για υποθέσεις που παραπέμπονται από τα Τμήματα όταν η απόφασή τους δεν είναι ομόφωνη. Στην αρμοδιότητα των προβλεπόμενων πέντε Τμημάτων, που συγκροτούνται το καθένα από τρεις Συμβούλους, υπάγεται, ανάμεσα σε άλλα:.... Η άσκηση αυτεπαγγέλτου ελέγχου, η εξέταση των ενστάσεων ή αιτήσεων θεραπείας, η κύρωση των πινάκων κατάταξης των υποψηφίων και των πινάκων διοριστέων.

1.3. Το ΑΣΕΠ από την ίδρυσή του έως σήμερα

1.3.1. Σημαντικότερες ι) νομοθετικές μεταβολές σχετικές με τις ασκούμενες αρμοδιότητές του καθώς και ιι) δράσεις

1994 Ιδρύεται το ΑΣΕΠ με το ν.2190/1994 [Τίθεται σε μερική λειτουργία με ενδεκαμελές Συμβούλιο και ολιγομελή Γραμματεία].

1997 Οι φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ΟΤΑ α' και β' βαθμού, επιχειρήσεις ΟΤΑ, Τράπεζες, Νοσοκομεία, ΔΕΚΟ και λοιπά ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ) αναλαμβάνουν οι ίδιοι, βάσει του ν.2527/1997, τη διεξαγωγή των διαδικασιών επιλογής υπό τον έλεγχο του ΑΣΕΠ, ο οποίος ασκείται τόσο επί των προκηρύξεων όσο και επί των πινάκων επιλογής, αυτεπαγγέλτως ή κατ' ένσταση των υποψηφίων.

2001 Συνταγματική κατοχύρωση του ΑΣΕΠ από το αναθεωρημένο Σύνταγμα.

2002 Θεμελιώδης αναβάθμιση του συστήματος προσλήψεων με το ν.3051/2002 χάρη στην εισαγωγή συστήματος αξιολόγησης βάσει βαθμολογούμενων αντικειμενικών κριτηρίων.

2004 Με τα π.δ. 164/2004 και 180/2004 το ΑΣΕΠ αναλαμβάνει τον έλεγχο της συνδρομής ή μη των προϋποθέσεων μετατροπής διαδοχικών συμβάσεων σε συμβάσεις αορίστου χρόνου.

2007 Ο δικτυακός τόπος του ΑΣΕΠ ανανεώνεται ριζικά, με βασικά χαρακτηριστικά τη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών αμφίδρομης επικοινωνίας, καθώς και τη δυνατότητα εύκολης και δυναμικής αναζήτησης.

⁶ Βλ. ΣτΕ 4592/2014 σκ. 7^η, «... ο έλεγχος νομιμότητας, που ασκεί το ΑΣΕΠ στις διαδικασίες διορισμού και πρόσληψης του εν γένει προσωπικού στο Δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, παρέχει εγγυήσεις ορθής και αμερόληπτης κρίσης...»).

2008 Διεξάγεται το πρώτο Τεστ Γενικών Γνώσεων και Δεξιοτήτων (με τη συμμετοχή περισσότερων από 103.000 υποψηφίων), με παράλληλη πρώτη εφαρμογή της ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων.

2009 Με το θεμελιώδη ν.3812/2009 επανέρχονται στο ΑΣΕΠ αρμοδιότητες που είχαν κατά το παρελθόν αφαιρεθεί με διάφορους νόμους αναφορικά με την πλήρωση θέσεων σε διάφορες κατηγορίες φορέων του Δημοσίου (και ιδιαίτερα στους ΟΤΑ και στα νομικά τους πρόσωπα, στις ΔΕΚΟ και στα νοσηλευτικά ιδρύματα), καταργείται η προφορική συνέντευξη στις διαδικασίες με σειρά προτεραιότητας και υπάγονται στον πλήρη έλεγχο του ΑΣΕΠ οι συμβάσεις μίσθωσης έργου.

2010 Με το ν.3839/2010 (ΦΕΚ 51 Α΄) θεσμοθετείται σύστημα επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων με αντικειμενικά και αξιοκρατικά κριτήρια και συνιστάται Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙΣΕΠ), αρμόδιο για την επιλογή προϊσταμένων Γενικής Διεύθυνσης.⁷ Με το άρθρο 7 του ν.3868/2010 (ΦΕΚ 129/Α) θεσμοθετείται ένα νέο, πρότυπο σύστημα για την πρόσληψη νοσηλευτικού και λοιπού προσωπικού βάσει «Ετήσιου Κυλιόμενου Πίνακα Κατάταξης».

2011 Με το ν.4024/2011 (ΦΕΚ 226 Α΄) ανατίθεται στο ΑΣΕΠ η εποπτεία της αξιολόγησης του προσωπικού των φορέων του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα. Το ΑΣΕΠ έχει την αρμοδιότητα να παρακολουθεί την όλη διαδικασία και να προβαίνει σε σχετικές υποδείξεις για τη διασφάλιση της αξιοκρατίας και της αντικειμενικότητας.

2013 Με το ν.4172/2013 (ΦΕΚ 167 Α΄) το ΑΣΕΠ αναλαμβάνει κεντρικό ρόλο στις διαδικασίες της Διαθεσιμότητας και Κινητικότητας του προσωπικού του δημόσιου τομέα στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης των δημοσίων υπηρεσιών μέσω της ανακατανομής και καλύτερης αξιοποίησης του υπηρετούντος προσωπικού [Με το άρθρο 90 του ως άνω νόμου συνιστώνται τριμελή Ειδικά Υπηρεσιακά Συμβούλια συγκροτούμενα από ένα μέλος του ΑΣΕΠ ως Πρόεδρο και δύο Γενικούς Διευθυντές].

2014 Με το άρθρο 42 του ν.4250/2014 (ΦΕΚ 74/Α) ανατίθεται ως αρμοδιότητα στο ΑΣΕΠ ο επανέλεγχος της μετατροπής συμβάσεων ορισμένου χρόνου ή σχέσεων εργασίας ή έργου σε συμβάσεις αορίστου χρόνου. Με το ν.4275/2014 (ΦΕΚ Α΄149) καθιερώνεται ένα νέο σύστημα επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων.⁸

2015 Με το ν.4325/2015 (ΦΕΚ Α΄ 47) προβλέπεται τήρηση στο ΑΣΕΠ ΜΗΤΡΩΟΥ/ΑΡΧΕΙΟΥ, ανά διαδικασία ή/και ανά συμμετέχοντα, σε ηλεκτρονική ή/και έντυπη μορφή, με τα στοιχεία και τυχόν σχετικά δικαιολογητικά των συμμετεχόντων στις διαδικασίες αρμοδιότητάς του

2016 Με το ν. 4369/2016 (ΦΕΚ Α΄ 33) δημιουργείται Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης, στο οποίο εντάσσονται υποψήφιοι για την κάλυψη διοικητικών θέσεων αυξημένης ευθύνης και τηρείται ηλεκτρονικά από το ΑΣΕΠ.

1.3.2. Εφαρμοζόμενες διαδικασίες αξιολόγησης και επιλογής προσωπικού

Αναφορικά με διαδικασίες επιλογής νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού όλων των κατηγοριών (ΕΕ, ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, ΥΕ) και σχέσεων εργασίας

⁷ Προβλέφθηκε ότι το Συμβούλιο αυτό, το οποίο είναι πενταμελές, να απαρτίζεται από έναν Αντιπρόεδρο του ΑΣΕΠ ως Πρόεδρό του (με τον αναπληρωτή του), τρία μέλη του ΑΣΕΠ (με τους αναπληρωτές τους) και έναν βοηθό Συνηγόρου του Πολίτη (με τον αναπληρωτή του).

⁸ Βάσει των προβλέψεων του ως άνω νόμου, το ΑΣΕΠ συμμετέχει ενεργά σε όλα τα στάδια επιλογής (1ο, 2ο και 3ο στάδιο). Πρέπει επίσης να τονιστεί ότι μέλη του ΑΣΕΠ συμμετέχουν σε όλα σχεδόν τα νέα συλλογικά όργανα επιλογής [Κεντρικό Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (Κ.ΕΙ.Σ.Ε.Π.), Κεντρικό Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων, Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.), Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων].

1.3.2.1. Μόνιμο προσωπικό

(α) Με γραπτό διαγωνισμό (άρθρο 17 ν.2190/1994 όπως ισχύει)⁹. Σχετικά καταρτίζονται πίνακες επιτυχίας από την κεντρική επιτροπή του διαγωνισμού (ΚΕΔ) κατά κατηγορία και κλάδο ή ειδικότητα και κατά φθίνουσα σειρά συνολικής βαθμολογίας, η οποία και τους αποστέλλει στο ΑΣΕΠ, προκειμένου να τους δημοσιοποιήσει. Κατά των πινάκων αυτών οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ασκήσουν ένσταση μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δέκα (10) ημερών («Το ΑΣΕΠ αποφαινεται για το κύρος του διαγωνισμού και μπορεί, αν διαπιστώσει παράβαση νόμου ή κανονισμού είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από ένσταση, να αποφασίσει την επανάληψη του, ολικώς ή μερικώς, μεταξύ των ίδιων υποψηφίων»). Για παραλείψεις ή πλημμέλειες που επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση το ΑΣΕΠ μπορεί, αντί να επαναλάβει το διαγωνισμό, να αναθέσει στην Κεντρική Επιτροπή του Διαγωνισμού τη συμπλήρωση ή διόρθωση των παραλείψεων ή πλημμελειών.

(β) Με βαθμολόγηση αντικειμενικών κριτηρίων (σειρά προτεραιότητας) (άρθρο 18 ν.2190/1994). Διαδικασία που εφαρμόζεται σε όλες τις κατηγορίες προσωπικού κατά την οποία επιλέγονται όσοι καταλαμβάνουν τις υψηλότερες θέσεις σε πίνακα φθίνουσας κατάταξης βάσει βαθμολογούμενων αντικειμενικών κριτηρίων (προσόντων όπως τίτλοι σπουδών, εργασιακή εμπειρία, γνώση ξένων γλωσσών ή, για τις θέσεις ΥΕ, ιδιοτήτων όπως ο αριθμός ανήλικων τέκνων, ο χρόνος ανεργίας κ.ά.) με παράλληλη χρήση, σε ορισμένες περιπτώσεις, και κριτηρίων πρόταξης (ιδιοτήτων όπως, π.χ., η εντοπιότητα)^{10, 11}.

Στη διαδικασία αυτή προβλέπονται ως συμπληρωματικές μέθοδοι αξιολόγησης:

1.Ειδική γραπτή δοκιμασία (test) για την εξέταση των γενικότερων και πρακτικών γνώσεων καθώς και των δεξιοτήτων των υποψηφίων. 2. Πρακτική δοκιμασία¹² 3. Προφορική συνέντευξη¹³

1.3.2.2. Έκτακτο προσωπικό

Το ΑΣΕΠ, προέβη στην προτυποποίηση των διαδικασιών πρόσληψης με συμβάσεις ορισμένου χρόνου (ΣΟΧ) και μίσθωσης έργου (ΣΜΕ)¹⁴. Παράλληλα, η όλη διαδικασία οργανώθηκε στη βάση ενός σύγχρονου περιβάλλοντος ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Με τον τρόπο αυτό το ΑΣΕΠ πέτυχε την απλοποίηση, συστηματοποίηση και επιτάχυνση των σχετικών διαδικασιών προς διευκόλυνση τόσο των φορέων όσο και των πολιτών.

⁹ Το ΑΣΕΠ έχει διεξάγει πάνω από τριάντα πέντε (35) γραπτούς διαγωνισμούς για πλήθος υπηρεσιών και νομικών προσώπων του Δημοσίου.

¹⁰ Το ΑΣΕΠ από το έτος 2004 έως το έτος 2015 έχει διεξάγει ογδόντα εννέα (89) διαγωνισμούς με σειρά προτεραιότητας για πλήθος υπηρεσιών και νομικών προσώπων του Δημοσίου για την πλήρωση θέσεων.

¹¹ «Μόνο για τις κατηγορίες ΠΕ και ΤΕ: α. Διδακτορικό δίπλωμα στο γνωστικό αντικείμενο της θέσης: τετρακόσιες (400) μονάδες β. Διδακτορικό δίπλωμα σε άλλο γνωστικό αντικείμενο: διακόσιες (200) μονάδες γ. Μεταπτυχιακός τίτλος ετήσιας τουλάχιστον φοίτησης στο γνωστικό αντικείμενο της θέσης: διακόσιες (200) μονάδες δ. Μεταπτυχιακός τίτλος ετήσιας τουλάχιστον φοίτησης σε άλλο γνωστικό αντικείμενο: εκατό (100) μονάδες. Αν ο υποψήφιος κατέχει δεύτερο μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο σπουδών, μοριοδοτείται επιπλέον κατά τριάντα τοις εκατό (30%) των μορίων που προβλέπονται για τον αντίστοιχο πρώτο τίτλο.»(άρθρο 18)

¹² Εφαρμόζεται προκειμένου να διαπιστωθεί αν οι υποψήφιοι, που φέρονται σε σειρά πρόσληψης, έχουν ή όχι την απαιτούμενη καταλληλότητα για την άσκηση των καθηκόντων της προς πλήρωση θέσης.

¹³ Κατ' εξαίρεση, πέρα από τις διαδικασίες επιλογής ειδικού επιστημονικού προσωπικού, η προσωπική συνέντευξη επιτρέπεται και Α. σε περιπτώσεις πλήρωσης θέσεων που σχετίζονται με την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής και μόνο ύστερα από αίτημα του Φορέα και απόφαση του ΑΣΕΠ (άρθρο 5 ν. 3812/2009) και Β. σε περιπτώσεις πρόσληψης του λοιπού προσωπικού των ανεξάρτητων αρχών, η οποία είναι δημόσια (παρ. 1 του άρθρου 4 ν. 3051/2002 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 61 ν. 4055/2012).

¹⁴ Καινοτομώντας μάλιστα με το διαχωρισμό της ανακοίνωσης/προκήρυξης σε δύο τμήματα: στο καθαυτό τμήμα (που περιλαμβάνει πλέον μόνο τα μεταβλητά στοιχεία της εκάστοτε ανακοίνωσης, όπως αριθμό θέσεων, ειδικότητες, διάρκεια σύμβασης κτλ.) από τα πάγια απαιτούμενα μέρη (που είναι ίδια για όλες τις ανακοινώσεις και τα οποία κυκλοφορούν ως αναπόσπαστα παραρτήματα της εκάστοτε ανακοίνωσης).

2. Ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας

2.1. Άμεση ανάγκη κωδικοποίησης σχετικής νομοθεσίας

Επιχειρήθηκε από το ΑΣΕΠ η υλοποίηση του σχετικού έργου, αλλά δεν ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική διαδικασία.

2.2. Έλλειψη ενότητας νομολογίας ΑΣΕΠ και καθυστέρηση, σε αρκετές περιπτώσεις, συμμόρφωσης προς τις αποφάσεις ΣτΕ

2.2.1. Δεν ακολουθούνται ομοιόμορφες λύσεις στις ελεγκτικές διαδικασίες που αφορούν την αξιολόγηση των υποψηφίων, με αποτέλεσμα την έκδοση αντιφατικών αποφάσεων μεταξύ της Κεντρικής Επιτροπής Διαγωνισμού και των Τμημάτων ή και των Τμημάτων μεταξύ τους.

Τούτο συμβαίνει ιδίως σε θέματα: **α.** Συνάφειας Εμπειρίας, **β.** Μοριοδότησης Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών τίτλων.

Το πρόβλημα αυτό αναδείχθηκε, από μέλη του ΑΣΕΠ και μάλιστα σε υπερθετικό βαθμό, σχεδόν αμέσως με την ανάληψη των καθηκόντων του νέου Προέδρου Ιωάννη Καραβοκύρη (Ιανουάριος 2015). Αμέσως, ο Πρόεδρος προέβη στην έκδοση σχετικής οδηγίας¹⁵ και ακολούθως, με πράξη του, καθ' υλοποίηση πρότασης δύο μελών¹⁶, προέβλεψε τη δημιουργία βάσης δεδομένων νομολογίας των διοικητικών δικαστηρίων και της Ολομέλειας του ΑΣΕΠ.

2.2.2. Το ΑΣΕΠ εφάρμοζε, μέχρι και το πρόσφατο παρελθόν, σε αρκετές περιπτώσεις, ερμηνευτικές λύσεις αντίθετες με τη νομολογία του ΣτΕ και των διοικητικών εφετείων ή συμμορφωνόταν, με βραδύτητα, προς τις ερμηνευτικές αυτές λύσεις (ΣτΕ, ΔΕ).

Χαρακτηριστική περίπτωση είναι αυτή που αφορά τη διδακτική απασχόληση ως χρόνο εμπειρίας, όπου απαιτήθηκαν σχεδόν 2,5 έτη (από 2011 έως το τέλος του 2013) προκειμένου να υιοθετηθεί από την Ολομέλεια του ΑΣΕΠ η ερμηνευτική παραδοχή του ΣτΕ για συνυπολογισμό της.

Πάγια θέση του ΑΣΕΠ υπήρξε η μη αναγνώριση ως εμπειρίας της διδακτικής απασχόλησης με την αιτιολογία ότι δεν αποτελεί πρακτική ενασχόληση με το αντικείμενο (ΑΣΕΠ σε Ελάσσονα Ολομέλεια 53/1999). Η κρίση αυτή είχε επικυρωθεί από το Διοικητικό Εφετείο Αθήνας, με σειρά αποφάσεών του, που εκδόθηκαν κατά τα έτη 2000 έως και 2011 (ΔΕΑ 1786/2003, 3076/2006, 2072/2007 κ.ά.).

Το Συμβούλιο της Επικρατείας ήδη από το έτος 2011, με τις 2752/2011, 105/2012 και 2138/2013 αποφάσεις του, ερμηνεύοντας τις προαναφερόμενες διατάξεις, δέχθηκε ως συνυπολογιστέα στο χρόνο εμπειρίας και τη διδακτική εμπειρία. Ακολούθως, έγινε μεταστροφή της μέχρι τότε αντίθετης νομολογίας του Διοικητικού Εφετείου Αθήνας (ΔΕΑ 301/2013, 772/2012).

Το ζήτημα αυτό κλήθηκα να αντιμετωπίσω ως πρόεδρος της τριμελούς ΚΕΔ σε περίπτωση επιλογής με βάση προκήρυξη 1Κ/2013 του ΑΣΕΠ για πλήρωση θέσεων εφοριακών στο Υπουργείο Οικονομικών, όπου διατύπωσα την άποψη (που μειοψήφησε) για αναγνώριση της διδακτικής απασχόλησης ως χρόνου εμπειρίας¹⁷.

¹⁵ Αριθμ. εσωτ. πρωτ. 7/27.3.2015

¹⁶ Κ. Σιδερή και Σ. Μετάκου

¹⁷ Στην αιτιολογία της μειοψηφήσασας γνώμης αναφέρονται τα εξής: Α) Δεν γίνεται στην πιο πάνω διάταξη του άρθρου 18 (παρ. 2 περίπτ. Β') του ν.2190/1994, αλλά ούτε και στις προκηρύξεις του ΑΣΕΠ, διαφοροποίηση της εμπειρίας με κριτήριο το θεωρητικό ή πρακτικό χαρακτήρα αυτής (ΣτΕ 2138/2013, 105/2012, 2752/2011, ΔΕΑ 301/2013, 772/2012, ΑΣΕΠ Τμήμα Α' 286/2012) έτσι ώστε να δικαιολογείται η ερμηνευτική εκδοχή της μη λήψης υπόψη της διδακτικής εμπειρίας ως μη έχουσας πρακτικό χαρακτήρα, Β) Σύμφωνα με την ίδια πιο πάνω διάταξη είναι απαραίτητη, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η σχετική εμπειρία υποψηφίου, η ύπαρξη εργασιακής (με σχέση εργασίας ή σύμβαση έργου) ή επαγγελματικής απασχόλησης αυτού (πχ ως ελεύθερου επαγγελματία). Συνεπώς αφού και η διδακτική εμπειρία είναι εργασιακή εμπειρία, η απόκτηση της οποίας απαιτεί, κατά κοινή πείρα, συνεχή ενασχόληση με το διδασκόμενο γνωστικό αντικείμενο, πρέπει και αυτή να είναι συνυπολογιστέα

Ακολούθως το ζήτημα εισήχθη, με πρωτοβουλία μου, στην Ολομέλεια του ΑΣΕΠ (13.11.2013), όπου και έγινε, ομόφωνα δεκτή, σχετική εισήγηση^{18,19}.

2.3. Το πρόβλημα των προκηρύξεων

Διαπιστώνεται ανομοιομορφία προκηρύξεων και ανάγκη έκδοσης «Οδηγών Τευχών» κατά κατηγορία εκπαίδευσης («πάγια» μέρη των προκηρύξεων), κατ' εφαρμογή διάταξης του άρθρου 10 (παρ. 1) ν.3051/2002.

Αναφορικά με το πρόβλημα αυτό καθώς και το προηγούμενο έχει υποβληθεί από τον π. Σύμβουλο Παναγιώτη Λάμπο, εμπεριστατωμένη πρόταση οργανωτικών μεταβολών²⁰ η οποία, κατά την άποψή μου, κινείται στη σωστή κατεύθυνση και μπορεί να αποτελέσει τη βάση για ανάληψη σχετικών πρωτοβουλιών.

Τα κύρια σημεία της πρότασης αυτής είναι ότι το ΑΣΕΠ θα λειτουργεί, στη νέα του δομή, με την Ελάσσονα και την (Μείζονα) Ολομέλεια και με τρία (3) Τμήματα, το Εξειδικευμένο Τμήμα Προκηρύξεων (ΕΤΠ)²¹, το Τμήμα Ελέγχου Προσλήψεων (ΤΕΠ) και την Κεντρική Επιτροπή Διαγωνισμών (ΚΕΔ) (Τμήμα Ενότητας Αποφάσεων)²². Ειδικότερα, προβλέπεται ύπαρξη «Ελεγκτών Συμβούλων», οι οποίοι, εκτός των άλλων, θα είναι αποκλειστικά αρμόδιοι για κάθε θέμα από τον έλεγχο των προσωρινών αποτελεσμάτων μέχρι τον έλεγχο της τελευταίας αίτησης θεραπείας²³.

2.4. Το εύρος του διενεργούμενου από το ΑΣΕΠ ελέγχου προσλήψεων

(ΣτΕ 105/2012, ΔΕΑ 772/2012), Γ) Σε ορισμένες προκηρύξεις του ΑΣΕΠ ορίζεται ότι η απαιτούμενη ειδικευση σε κάποιο γνωστικό αντικείμενο αποδεικνύεται και με την κατοχή διδακτορικού διπλώματος, το οποίο, ωστόσο, συνιστά, κατά κοινή πείρα, προσόν θεωρητικού και όχι πρακτικού χαρακτήρα (ΣτΕ 105/2012). Επομένως η ερμηνευτική εκδοχή της μη λήψης υπόψη της διδακτικής εμπειρίας ως έχουσας θεωρητικό και όχι πρακτικό χαρακτήρα δεν δικαιολογείται, Δ) Αφού, κατά πάγιο όρο των προκηρύξεων του ΑΣΕΠ, «η έρευνα ή η συμμετοχή σε ερευνητικά κέντρα ή προγράμματα μπορεί να ληφθεί ως χρόνος εμπειρίας» δεν είναι δυνατόν να μη λαμβάνεται υπόψη και η διδακτική εμπειρία (ΣτΕ 105/2012).

¹⁸ Σχετ. εισήγηση Γ. Κοσμετάτου, Σ. Μετάκου, Συμβούλων και Β. Μήτσιου και Κ. Γιολλάση

¹⁹ Και ορίστηκε ότι οι υποψήφιοι που επικαλούνται ως εμπειρία διδακτική απασχόληση πρέπει υποχρεωτικά να προσκομίσουν βεβαίωση του εκπαιδευτικού ιδρύματος ή φορέα, στην οποία να αναφέρονται οπωσδήποτε: η σχέση εργασίας, η ακριβής ιδιότητα με την οποία παρασχέθηκε το διδακτικό έργο, το διδαχθέν / τα διδαχθέντα μαθήματα, η διάρκεια, το είδος της διδακτικής απασχόλησης (πλήρης ή μερική) και τα συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα αυτής (ώρες ανά εβδομάδα για Χ εβδομάδες ή μήνες και σύνολο ωρών διδασκαλίας), καθώς και το πλήρες ωράριο εβδομαδιαίας διδακτικής απασχόλησης που ίσχυε κατά τον χρόνο που παρασχέθηκε το διδακτικό έργο, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Το πλήρες ωράριο εβδομαδιαίας διδακτικής απασχόλησης πρέπει να αναφέρεται στη βεβαίωση ακόμη και όταν προκύπτει με ανάλογη εφαρμογή διάταξης, κατ' αντιστοιχίαν προς άλλη».

²⁰ Σημειώματα προς Συμβούλους ΑΣΕΠ και Πρόεδρο Εχ121ψ02τ1/ 9-6-2015-E30, Εχ121ψ02τ1/15-6-2015-E30

²¹ Το Εξειδικευμένο Τμήμα Προκηρύξεων (ΕΤΠ) θα συγκροτείται από τρία τακτικά και τρία αναπληρωματικά Μέλη. Εάν ανακύψουν ερωτήματα με περισσότερες από μία εκδοχές ο Σύμβουλος Εισηγείται στο ΕΤΠ και η όλη διαδικασία ολοκληρώνεται κατά παρόμοιο τρόπο με την διαδικασία της ΚΕΔ.

²² Οποιοδήποτε ερώτημα, σχετικά με το αντικείμενο των προσλήψεων, τίθεται στην (ΚΕΔ) και αποφασίζεται, σε περίπτωση ομοφωνίας από αυτή. Σε περίπτωση διαφωνίας στην ΚΕΔ αποφασίζει η Ελάσσονα και σε περίπτωση διαφωνίας στην Ελάσσονα αποφασίζει η Ολομέλεια.

²³ Συνεπώς, σύμφωνα με τη νέα διαδικασία ελέγχου: 1. Οι Προκηρύξεις εφεξής θα εκδίδονται κατά Κατηγορία Εκπαίδευσης και θα διαχωρίζονται περαιτέρω κατά ειδικότητα. Ο σχετικός Φάκελος κάθε Προκήρυξης, με όλα τα στοιχεία χρεώνεται σε ένα «Ελεγκτή Σύμβουλο», με τους συνεργάτες του (ανάλογα με το πλήθος) Εάν κατά το έλεγχο εντοπιστεί θέμα ασαφές ή με περισσότερες από μία εκδοχές ο «Ελεγκτής Σύμβουλος» το εξετάζει και εισηγείται στην «Κεντρική Επιτροπή Διαγωνισμών (ΚΕΔ)» (της οποίας αποτελεί Μέλος για αυτή την προκήρυξη) και η οποία σε περίπτωση ομοφωνίας αποφασίζει κοκ. Ενστάσεις και οι αιτήσεις θεραπείας χρεώνονται στον ίδιο «Ελεγκτή Σύμβουλο» και ακολουθεί η ίδια διαδικασία.

Από τη σύσταση του μέχρι σήμερα, το ΑΣΕΠ ελέγχει τη διαδικασία των προσλήψεων όχι μόνο από άποψη νομιμότητας, αλλά και κατ' ουσίαν.²⁴

Ανάγκη ουσιαστικής έρευνας επιβάλλουν, κατά την επικρατούσα στο ΑΣΕΠ άποψη, ιδίως οι περιπτώσεις της εμπειρίας και της συνάφειας των τίτλων. Σημειωτέον ότι με την άποψη αυτή συντάσσεται και ο π. Σύμβουλος του ΑΣΕΠ Λουκάς Λυμπερόπουλος (Ο έλεγχος των προσλήψεων από το ΑΣΕΠ σε Διοικητική Δίκη έτους 2015), ο οποίος καταλήγει, ανάμεσα σε άλλα, στο συμπέρασμα: «...α) Το ΑΣΕΠ δεν είναι δυνατόν να εγγραφή την διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την αξιοκρατία στις προσλήψεις, αν δεν πραγματοποιήσει και ουσιαστικό έλεγχο της, πέρα από τον έλεγχο της νομιμότητας». Περαιτέρω, προβαίνοντας σε ανάλυση της σχετικής με το εν λόγω θέμα νομολογίας του ΣτΕ, θεωρεί ότι αυτό, με ορισμένες αποφάσεις του, προσεγγίζει την άποψη ότι το ΑΣΕΠ μπορεί να προβαίνει και σε ουσιαστικό έλεγχο και καταλήγει στην ευχή για παγίωση της νομολογίας του προς την κατεύθυνση αυτή.

2.4.1. Η νομολογία του ΣτΕ και των ΔΕ

2.4.1.1. Η θέση της Ολομέλειας και του Τμήματος επεξεργασίας διαταγμάτων του Συμβουλίου της Επικρατείας

Με τα 109/2009, 96 και 230/2008 (κατά πλειοψηφία 3/4) πρακτικά συνεδρίασης της Ολομέλειας έγιναν δεκτά τα ακόλουθα: «Κατά τη έννοια των διατάξεων της παραγράφου 7 του άρθρου 103 του Συντάγματος...ο έλεγχος που ασκεί η ανεξάρτητη αρχή, σε περίπτωση διαγωνισμού, ο οποίος διενεργείται από την ίδια την ενδιαφερομένη για την πρόσληψη υπαλλήλων δημόσια υπηρεσία, αρκεί να είναι έλεγχος νομιμότητας της διαδικασίας του διαγωνισμού και να περιλαμβάνει τον έλεγχο της προκηρύξεως και του πίνακα επιτυχόντων, μέσω του ελέγχου του οποίου, ενόψει της φύσεως του διαγωνισμού, ως σύνθετης διοικητικής ενέργειας, ελέγχεται η νομιμότητα και των ενδιαμέσων σταδίων τούτου...^{25, 26}

2.4.1.2. Η νομολογία του Γ' Τμήματος του ΣτΕ και των ΔΕ

2.4.1.2.1. ΑΣΕΠ - Έλεγχος Νομιμότητας

Σε περίπτωση προσλήψεων που διενεργούνται από τον ενδιαφερόμενο φορέα (συνήθως ΟΤΑ, δημοτική επιχείρηση κ.ά.), κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν.2190/1994, το ΣτΕ, με σωρεία αποφάσεων του, έχει κρίνει ότι το ΑΣΕΠ διενεργεί έλεγχο νομιμότητας. [«Ως τέτοιος έλεγχος νοείται αυτός που περιλαμβάνει, αυτεπάγγελτο και κατ' ένσταση, έλεγχο

²⁴ Βλ. Ετήσια έκθεση 2007 σελ. 79 επόμεν., Ετήσια έκθεση 2008 σελ. 83 επόμεν.. Επίσης, Λ. Λυμπερόπουλο, Ο έλεγχος των προσλήψεων από το ΑΣΕΠ σε Διοικητική Δίκη έτους 2015 σελ. 801-807.

²⁵ Στο 96/2008 μειοψήφισε μία Σύμβουλος και οι δύο Πάρεδροι, οι οποίοι διατύπωσαν τη γνώμη ότι: «...οι ανωτέρω διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 120 του ισχύοντος Οργανισμού του Υπουργείου Εξωτερικών, κατά το μέρος που προβλέπουν μόνον έλεγχο νομιμότητας της διαδικασίας του διαγωνισμού για την πρόσληψη σε θέσεις του ανωτέρω κλάδου, ο οποίος διενεργείται με μέριμνα του ίδιου του Υπουργείου Εξωτερικών, όχι δε έλεγχο ουσίας, έστω και δειγματοληπτικό, της διαδικασίας αυτής, είναι αντίθετες με τις προαναφερθείσες συνταγματικές διατάξεις.».

²⁶ Κατά δε τη γνώμη της μειοψηφίας στην 230/2008: «...ο έλεγχος που ασκεί η ανεξάρτητη αρχή επί διαδικασίας προσλήψεως δεν μπορεί, κατά την έννοια των ανωτέρω συνταγματικών διατάξεων, να περιορισθεί σε απλό έλεγχο νομιμότητας των πράξεων που συγκροτούν τη διαδικασία. Πράγματι, δοθέντος ότι η έννομη τάξη διέθετε και προ της συνταγματικής αναθεωρήσεως του έτους 2001 πλήρες σύστημα ελέγχου της νομιμότητας των συναφών διαδικασιών, τον οποίο ασκούσαν (και ασκούν πάντοτε) τα κατά περίπτωση αρμόδια δικαστήρια, με τις κρίσιμες εν προκειμένω συνταγματικές διατάξεις ηθελήθη, προδήλως, η θέσπιση προσθέτων εγγυήσεων απαράγκλιτης τήρησης των αρχών της διαφάνειας και της αξιοκρατίας, με την ανάθεση σε ανεξάρτητη αρχή αρμοδιοτήτων, αναγομένων οπωσδήποτε (πέραν του ελέγχου της νομιμότητας των διαδικασιών προσλήψεως) και σε παρεμβάσεις, ως προς την ουσία, των διαδικασιών αυτών (καθορισμός προσόντων προσλήψεως, οργάνωση της διαδικασίας κλπ.).

νομιμότητας της προκήρυξης και της πράξης, με την οποία περατώνεται η διαδικασία της επιλογής, μέσω δε του ελέγχου αυτού, ενόψει της φύσης της σχετικής διαδικασίας ως σύνθετης διοικητικής ενέργειας, ελέγχεται η νομιμότητα και των ενδιάμεσων σταδίων αυτής». (ΣτΕ 305/2016 σκ. 4η, 4300/2015 σκ. 5η, 4592/2014 σκ. 4η σε προσωπικό δημοτικής αστυνομίας, ΣτΕ 1607/2015 σκ. 7η, 1797/2014 σκ. 10η, 325/2011 σκ. 4η, 3570/2008 σκ. 12η, 1207/2007 σκ. 5η σε ΟΤΑ, ΣτΕ 2806/2012 σκ. 5η σε ΔΕΗ, ΣτΕ 1783/2011 σκ. 7η σε ΟΠΕΚΕΠΕ, ΣτΕ 786/2012 σκ. 8η, 1162/2010 σκ. 6η, 1158/2010 σκ. 8η, 3577/2009 σκ. 8η και ΔΕΑ 497/2015 σκ. 6η, 182/2015 σκ. 8η σε δημοτική επιχείρηση, ΔΕΑ 646/2016 σκ. 13η, 1851/2014 σκ. 11η σε ΕΑΒ κ.ά.).

Το ίδιο, ωστόσο, φαίνεται να δέχεται το ΣτΕ και σε περίπτωση διαδικασίας προσλήψεων που διενεργείται από το ίδιο το ΑΣΕΠ (ΣτΕ 4837/2013 σκ. 5η στην 17/12Κ/2004 πράξη του ΑΣΕΠ για προσωπικό ΠΕ στατιστικής, 623/2011 σκ.4η, σε προκήρυξη Κ κτηνιάτρων.

Εξάλλου, με την ΣτΕ 527/2015 ολομ., καθ' ερμηνεία της διάταξης της παρ. 7 του άρθρου 103 του Συντάγματος, κρίθηκε ότι: «Ειδικότερα, η πρόσληψη υπαλλήλων α) γίνεται με δύο τρόπους, είτε με διαγωνισμό είτε με επιλογή σύμφωνα με προκαθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια και β) υπάγεται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής. Ο έλεγχος μπορεί είτε να είναι πλήρης, είτε να αφορά τη νομιμότητα της διαδικασίας του διαγωνισμού ή της επιλογής και να περιλαμβάνει τον έλεγχο νομιμότητας της πράξης με την οποία τελειούται η οικεία, κατά περίπτωση, διαδικασία μέσω δε αυτού, ενόψει της φύσεως της διαδικασίας ως σύνθετης διοικητικής ενέργειας, ελέγχεται η νομιμότητα και των προηγούμενων σταδίων αυτής (βλ. σχετ. Π.Ε. 230/2008 Ολομ.)».

2.4.1.2.1.1. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν ορισμένες αποφάσεις του ΣτΕ, με τις οποίες κρίθηκε ότι το ΑΣΕΠ δεν προέβη σε ανεπίτρεπτο ουσιαστικό έλεγχο, όπως:

i. Με την 786/2012, σε περίπτωση απόδειξης εμπειρίας υποψηφίου, όπου το ΑΣΕΠ δεν δέχθηκε την προσκομισθείσα βεβαίωση εργοδότη, που δεν έφερε ενδείξεις της Επιθεώρησης Εργασίας, που να επιβεβαιώνει το περιεχόμενό της και δεν συνοδευόταν από αντίστοιχη ασφαλιστική κάλυψη, κρίθηκε ότι αυτό περιορίστηκε στον έλεγχο της συνδρομής συγκεκριμένου κριτηρίου της οικείας Προκήρυξης, δηλαδή στην αντικειμενική διαπίστωση αν προσκομίσθηκε ή όχι το απαιτούμενο δικαιολογητικό για την απόδειξη του χρόνου εμπειρίας του αιτούντος (πρβλ. ΣτΕ 1158/2010, 3577/2009)[*Με μειοψηφία του Συμβούλου Γ. Ποταμιά*].

ii. Με την 325/2011 [*Με μειοψηφία του Συμβούλου Γ. Ποταμιά*], σε περίπτωση απόδειξης εμπειρίας υποψηφίου ως οδηγού, το ΑΣΕΠ διενήργησε αυτεπάγγελτο έλεγχο νομιμότητας, από τον οποίο προέκυψε ότι ο υποψήφιος δεν είχε ανανεώσει την άδεια οδηγήσεως Γ' κατηγορίας μετά τη λήξη της ισχύος της και διέταξε τη διαγραφή του από τους πίνακες κατατάξεως και διοριστέων υποψηφίων, «λόγω ελλείψεως αδείας οδήγησης».]

iii. Με τις 1162,1158/2010, σε περίπτωση απόδειξης κριτηρίου μόνιμου κατοίκου για πρόταξη υποψηφίου στους σχετικούς πίνακες, κρίθηκε ότι το «ΑΣΕΠ δεν προέβη εν προκειμένω, σε ανεπίτρεπτη ουσιαστική εκτίμηση στοιχείων, αλλά στα πλαίσια του ελέγχου της νομιμότητας της διαδικασίας προσλήψεων, ήλεγξε την εσφαλμένη εκ μέρους της τριμελούς επιτροπής της δημοτικής επιχείρησης ερμηνεία και εφαρμογή των ανωτέρω κανονιστικών διατάξεων της προκηρύξεως και έκρινε περαιτέρω ότι, αφού ο αιτών δεν υπέβαλε το απαιτούμενο από την προκήρυξη πιστοποιητικό περί μόνιμου κατοικίας, δεν εδικαιούτο να προταχθεί των υποψηφίων που απέδειξαν ότι είναι μόνιμοι κάτοικοι και δημότες Χίου (ΣτΕ 3570/2008 σκ. 12).»

2.4.1.2.1.2. Περιπτώσεις που το ΣτΕ έκρινε ότι το ΑΣΕΠ υπερέβη την αρμοδιότητά του και προέβη σε ουσιαστικό έλεγχο.

i. Με την 3190/2010, σε περίπτωση απόδειξης εμπειρίας, [κρίθηκε ότι: «...Εφόσον, όμως, η τριμελής επιτροπή, ήτοι το αρμόδιο κατά το νόμο και την προκήρυξη όργανο, δεν προέβη σε ουσιαστική κρίση του περιεχομένου των υποβληθέντων από την ως άνω παρεμβαίνουσα δικαιολογητικών, αλλά περιορίστηκε μόνο στην διαπίστωση ότι αυτά δεν ήταν επικυρωμένα...το ΑΣΕΠ, προβαίνοντας το ίδιο και μάλιστα πρωτοτύπως, καθ' υποκατάσταση του αρμοδίου οργάνου, σε ουσιαστική εκτίμηση των δικαιολογητικών που προσκόμισε η εν λόγω παρεμβαίνουσα και αποφαινόμενο ότι αυτή διαθέτει το συγκεκριμένο προσόν ... υπερέβη την αρμοδιότητά του.»]

ii. Με την 3752/2005, σε περίπτωση πρόσληψης υπάμενου προσωπικού ΟΑ, όπου σύμφωνα με την προκήρυξη, οι υποψήφιοι πρέπει «να έχουν εμφάνιση και γενικώς προσωπικότητα που να ανταποκρίνεται άριστα στα καθήκοντά τους. Στοιχεία που συνθέτουν την προσωπικότητα είναι ιδίως, η κατάλληλη εμφάνιση, η ευπρέπεια, η κοσμιότητα, η καλή άρθρωση του λόγου και η ικανότητα διατυπώσεως των νοημάτων με πληρότητα» και η επιλογή διενεργείται από πενταμελή επιτροπή, το ΑΣΕΠ, εξετάζοντας τις υποβληθείσες ενστάσεις, με παρεμπόδιση απόφασή του, προσκάλεσε τους ενιστάμενους υποψηφίους να εμφανισθούν αυτοπροσώπως ενώπιον των μελών του για να σχηματίσουν τα ίδια άμεση αντίληψη της εμφάνισης και της εν γένει προσωπικότητάς τους σύμφωνα με τα κριτήρια της προκήρυξης.

iii. Ομοίως με την ΣτΕ 1189/2004 (με εισηγητή το Σύμβουλο Γ. Ποταμιά)²⁷.

2.4.1.2.1.3. Σε περιπτώσεις συνάφειας, αντιστοιχίας κλπ τίτλων σπουδών ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι σκέψεις που εμπεριέχονται στις ακόλουθες αποφάσεις του ΣτΕ

i. ΣτΕ 3673/2013 σε περίπτωση ΟΤΑ « 7. Επειδή, κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων της προκήρυξης και του άρθρου 20 παρ. 7 του ν. 2738/1999, ο υποψήφιος δεν οφείλει να υποβάλει, επί ποινή απαραδέκτου, με την αίτηση συμμετοχής του στο διαγωνισμό στοιχεία σχετικά με την αντιστοιχία προς την ειδικότητα της προς πλήρωση θέσης του μη ομώνυμου τίτλου σπουδών του. Εφόσον, όμως, το ΑΣΕΠ κρίνει ότι ο προσκομιζόμενος τίτλος δεν είναι αντίστοιχος, από πλευράς γνωστικού αντικειμένου, ο μεν υποψήφιος πρέπει, πλήρως κατά τρόπο συγκεκριμένο τη σχετική κρίση, να προσκομίσει, με την άσκηση της ενστάσεως ή τη διατύπωση αντιρρήσεων ενώπιον του ΑΣΕΠ, κάθε πρόσφορο για την υποστήριξη των ισχυρισμών του περί αντιστοιχίας του τίτλου προς την απαιτούμενη ειδικότητα, στοιχείο (πρβλ. ΣτΕ 1186/2012), το δε ΑΣΕΠ οφείλει να εξετάσει και να αποφανθεί αιτιολογημένα αν ο εν λόγω τίτλος είναι αντίστοιχος συνεκτιμώντας όλα τα προσκομισθέντα πρόσφορα στοιχεία, μεταξύ των οποίων και το ωρολόγιο πρόγραμμα των διδασκομένων μαθημάτων για τη χορήγηση του εκάστοτε επίμαχου τίτλου σπουδών του υποψηφίου (πρβλ. ΣτΕ 2833/2006).»

ii. Ομοίως ΣτΕ 1186/2012 (εισηγ.Κατρά)]

²⁷ Ομοίως: ΣτΕ 1207/2007. Επίσης ΔΕΘ 115/2009 [« 11...Όμως, αφού η οικεία Επιτροπή του Δήμου Μηχανιώνας, με βάση τα δικαιολογητικά που υπέβαλε ο αιτών, διαπίστωσε ότι αυτός διέθετε τις προϋποθέσεις μοριοδοτήσεως, με βάση το κριτήριο της εμπειρίας, για το χρονικό διάστημα εκτελέσεως της ως άνω συμβάσεως έργου και λαμβανομένου, μάλιστα, υπόψη ότι επρόκειτο για σύμβαση έργου με το φορέα στον οποίο ανήκει η προκηρυχθείσα θέση, συνεπώς είχε τα στοιχεία ...και γνώριζε, τόσο με βάση τα στοιχεία αυτά, όσο και εξ ίδιας αντίληψης αν εκτελέστηκε ή όχι το έργο από τον αιτούντα με βάση τη σύμβαση αυτή, (βλ. σχετικώς 10923/23-12-2004 βεβαίωση του Δημάρχου για την απασχόληση του αιτούντος και με βάση τη σύμβαση αυτή) το ΑΣΕΠ έπρεπε να περιορισθεί στον έλεγχο της διαδικασίας καταρτίσεως του πίνακα και ορθής ή μη ερμηνείας και εφαρμογής του νόμου, δηλαδή σε έλεγχο νομιμότητας. Προβαίνοντας όμως το ίδιο σε ουσιαστική εκτίμηση των δικαιολογητικών που είχε προσκομίσει ο αιτών και όσων διέθετε η επιτροπή κατά τα ανωτέρω και αποφαινόμενο ότι δεν αποδείχθηκε η εκτέλεση από αυτόν του ως άνω έργου, υπερέβη την αρμοδιότητα του (πρβλ. ΣτΕ 1189/2004, 1207/2007).»].

2.4.1.2.1.4. Περιπτώσεις υπέρβασης ακυρωτικής αρμοδιότητας Διοικητικών Δικαστηρίων (ΔΔ)

i. ΣτΕ 2168/2014 σκ. 5η

ii. Με την ΣτΕ 3815/2012 σκ. 6η « το Διοικητικό Εφετείο, [εκτιμώντας τα στοιχεία του φακέλου έκρινε ότι το μεταπτυχιακό δίπλωμα της εφεσίβλητης στο αντικείμενο του ως άνω Π.Μ.Σ. εντάσσεται στο επιστημονικό πεδίο της Διοικητικής Επιστήμης, ως εκ τούτου δε αποδεικνύεται η επιστημονική εξειδίκευση της εφεσίβλητης στο γνωστικό αντικείμενο της επίδικης θέσεως και ότι συνεπώς, πρέπει το πτυχίο της να γίνει δεκτό ως τυπικό προσόν κατά τον σχετικό όρο της προκήρυξης. Κρίνοντας όμως έτσι το δικάσαν δικαστήριο] εξέφερε ίδια ουσιαστική κρίση ως προς τη συνάφεια του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών της εφεσίβλητης προς το γνωστικό αντικείμενο της Διοικητικής Επιστήμης υποκαθιστώντας την αρμόδια προς τούτο, κατά το νόμο, επιτροπή επιλογής και, συνεπώς, υπερέβη τα όρια του ακυρωτικού ελέγχου».

iii. Ομοίως ΣτΕ 2361/2006 σκ. 5η (εισηγ. Μ.Πικραμένος), ΣτΕ 1609/2008 σκ. 7η.²⁸

2.4.2. Περιεχόμενο ή έννοια ελέγχου νομιμότητας διοικητικής πράξης

Το ΣτΕ παγίως δέχεται (βλ. ΣτΕ 212/2013). « Ο έλεγχος αυτός δεν αφορά μόνο την εξωτερική νομιμότητα της πράξεως, ήτοι τους τύπους και την διαδικασία εκδόσεώς της. Επεκτείνεται στην εσωτερική νομιμότητά της και περιλαμβάνει ειδικότερα, εκτός από τον εν στενή έννοια έλεγχο της νομιμότητας της πράξεως (δηλαδή, την εξέταση της ορθότητας της ερμηνείας του νόμου από την διοικητική αρχή), και τον έλεγχο της νομιμότητας της αιτιολογίας της και της συνδρομής περιπτώσεως πλάνης περί τα πράγματα (ήτοι της αντικειμενικής ακριβείας των αιτιολογικών ερεισμάτων της προσβαλλομένης πράξεως), με εξέταση, και στις δύο αυτές περιπτώσεις, του συνόλου των στοιχείων του φακέλου της υποθέσεως και επιβεβαίωση της ουσιαστικής βασιμότητας των κρίσεων στις οποίες κατέληξε το διοικητικό όργανο (βλ. ΣτΕ 189/2007 Ολομ., 1070/2008, 576/2006 και Π.Ε. 136/2009, 99/2008 εκδοθέντα αντιστοίχως κατά την επεξεργασία των υπ' αριθμ. 81/2009 και 90/2008 Π.Δ/των)²⁹.

2.4.3. Συμπέρασμα.

Από τα παραπάνω μπορεί να εξαχθεί, κατά την άποψή μου, το συμπέρασμα ότι στις

²⁸ Ενδιαφέρουσα άποψη σε μειοψηφία στην ΣτΕ 195/2013 ολομ. στην περίπτωση επιλογής δικαστικών επιμελητών στο ΕΣ «Ο Αντιπρόεδρος Αθ. Ράντος, οι Σύμβουλοι Αικ. Χριστοφορίδου και Δ. Κυριλλόπουλος και ο Πάρεδρος Ι. Μιχαλακόπουλος, διατύπωσαν τη γνώμη ότι, κατά την έννοια του δεύτερου εδαφίου, της παρ. 7, του άρθρου 103 του Συντάγματος, η δυνατότητα νομοθετικής προβλέψεως ειδικών διαδικασιών επιλογής προσωπικού του Δημοσίου, ακόμη και αν αφορά προσωπικό για θέσεις το αντικείμενο των οποίων περιβάλλεται από ειδικές συνταγματικές εγγυήσεις, όπως είναι οι δικαστικοί υπάλληλοι, δεν αφορά μόνο διαδικασίες διενεργούμενες αποκλειστικά από όργανα άλλα, εκτός από την κατά το Σύνταγμα ειδική ανεξάρτητη αρχή (Α.Σ.Ε.Π.). Ο νομοθέτης, χρησιμοποιώντας την σχετική συνταγματική ευχέρεια, μπορεί να προβλέπει, για τις θέσεις αυτές, διαδικασία επιλογής, η οποία διεξάγεται μεν, κατ' αρχήν, εξ ολοκλήρου και καθ' όλα αυτής τα στάδια από άλλο όργανο, το αποτέλεσμα της όμως και μόνο, δηλαδή η κατάρτιση του πίνακα επιλογής, υπόκειται στον έλεγχο νομιμότητας του Α.Σ.Ε.Π. Η έκταση του περιορισμένου αυτού ελέγχου του Α.Σ.Ε.Π. είναι ζήτημα καθοριζόμενο εκάστοτε από το νομοθέτη. Η ερμηνευτική αυτή εκδοχή όχι μόνο δεν αποκλείεται από την επίμαχη συνταγματική διάταξη, αλλ' αντιθέτως είναι εγγύτερη προς τον συνταγματικό κανόνα της υπαγωγής όλων, κατ' αρχήν, των διαδικασιών προσλήψεων προσωπικού στο Δημόσιο στον έλεγχο του Α.Σ.Ε.Π. Κατά την ειδικότερη δε γνώμη του Συμβούλου Δ. Κυριλλόπουλου, ο έλεγχος του Α.Σ.Ε.Π. επί του προκειμένου περιορίζεται αποκλειστικά και μόνο στην επικύρωση του αποτελέσματος της σχετικής ειδικής διαδικασίας, δηλαδή του καταρτισθέντος από το οικείο όργανο τελικού πίνακα επιλογής.»

²⁹ Σημειωτέον ότι με την ΣτΕ 1862/2014 έκρινε ότι ο ακυρωτικός του έλεγχος καλύπτει τις απαιτήσεις του άρθρου 6 (παρ. 1) της ΕΣΔΑ.

περιπτώσεις προσλήψεων που η διαδικασία διενεργείται από τον ενδιαφερόμενο φορέα (συνήθως ΟΤΑ, δημοτική επιχείρηση κ.ά.), το ΑΣΕΠ διενεργεί έλεγχο νομιμότητας. Το περιεχόμενο του ελέγχου αυτού εξειδικεύεται στις μνημονευόμενες πιο πάνω αποφάσεις του ΣτΕ, σύμφωνα με τις οποίες ο έλεγχος αυτός οπωσδήποτε περιλαμβάνει και εκείνο (έλεγχο) της συνδρομής συγκεκριμένου κριτηρίου της οικείας Προκήρυξης, δηλαδή την αντικειμενική διαπίστωση αν προσκομίσθηκε ή όχι το απαιτούμενο δικαιολογητικό για την απόδειξη του χρόνου εμπειρίας κλπ και μέσα στα αναλυτικά διαγραφόμενα στην ΣτΕ 212/2013 πλαίσια ελέγχου νομιμότητας των διοικητικών πράξεων.

Προβληματισμός υπάρχει αν το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση διαδικασίας προσλήψεων που διενεργείται από το ίδιο το ΑΣΕΠ ή αν ο έλεγχος πρέπει να είναι ουσιαστικός.

Ωστόσο, ακόμη και στην περίπτωση αποδοχής της πρώτης άποψης - την οποία, πάντως, φαίνεται, σε κάποιες αποφάσεις, να δέχεται το ΣτΕ – υπάρχουν διατάξεις που εξασφαλίζουν παρεμβάσεις, ως προς την ουσία, των σχετικών διαδικασιών, όπως: 1) η διάταξη του άρθρου 20 παρ. 7 του ν.2738/1999, κατά την οποία: «Υποψήφιος, ο οποίος στην αίτησή του διαλαμβάνει ψευδή ή ανακριβή στοιχεία που επηρεάζουν την κατάταξή του στη σειρά προτεραιότητας..., αποβάλλεται από τη διαδικασία με απόφαση της οικείας Κεντρικής Επιτροπής...».2) και οι μνημονευόμενες πιο πάνω διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 2190/1994, που προβλέπουν τις αρμοδιότητες του γραφείου Επιθεώρησης και 3) η διάταξη του άρθρου 28 του ν.4305/2014 (ΦΕΚ Α' 237), με την οποία θεσπίζεται ο έλεγχος γνησιότητας των υποβληθέντων από τον υποψήφιο δικαιολογητικών για την πρόσληψή του πριν από την υπογραφή της πράξης διορισμού ή πρόσληψης.

Εξάλλου, για την αντιμετώπιση τέτοιων ζητημάτων θα πρέπει να προβληματίσει ο τρόπος κατανομής των αρμοδιοτήτων των οργάνων του ΑΣΕΠ και η ανακύπτουσα δυσκολία σύγκλισης απόψεων στην, έως τώρα, καθ' ύλην αρμόδια Ολομέλειά του, η οποία απαρτίζεται από 28 μέλη - προερχόμενα, μάλιστα, από διαφορετικούς επιστημονικούς χώρους - δηλαδή σχεδόν ισάριθμα με τη «μείζονα» ολομέλεια του ΣτΕ, το οποίο, όμως, έχει 64, συνολικά, μέλη με αποφασιστική ψήφο.

2.5. Επανεξέταση του τρόπου επιλογής εποχικού προσωπικού.

Κατά την άποψή μου, ενόψει του περιορισμού προσλήψεων μόνιμου προσωπικού, θα πρέπει να επανεξεταστεί η μοριοδότηση των κριτηρίων κατάταξης (όπου: «ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ: ΑΝΕΡΓΙΑ = 200 μονάδες, ΠΟΛΥΤΕΚΝΙΑ = 160 μονάδες») ή, άλλως, να θεσπιστεί ποσόστωση θέσεων ανά κατηγορία υποψηφίων.³⁰

2.6. Λοιπά ζητήματα

2.6.1. Τοποθέτηση Παρέδρου ΝΣΚ

Ενόψει και του ότι με τις διατάξεις του άρθρου 47 (παρ. 3) του ν. 3900/2010 (ΦΕΚ 213 Α') οι αποφάσεις των διοικητικών εφετειών που αφορούν διαδικασίες πρόσληψης που διενεργούνται από το ΑΣΕΠ δεν υπόκεινται σε έφεση, για την αποτελεσματικότερη και σύμφωνη με το δημόσιο συμφέρον έκβαση των δικών κατά του ΑΣΕΠ, είναι ανάγκη να τοποθετηθεί άμεσα στο ΑΣΕΠ πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.³¹

³⁰ Βλ. σκέψεις στην ΣτΕ 986/2014 ολομ., που αφορά τον τρόπο εισαγωγής στα ΑΕΙ των πολυτέκνων και στην ΣτΕ 527/2015 Ολομ. που αφορά διορισμό εκπαιδευτικών.

³¹ Αυτό αποτελεί πάγια πρόταση του ΑΣΕΠ (βλ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΑΣΕΠ, ετών 2007 -2010, όπου προτείνεται «εναλλακτικά, να προβλεφθούν δύο (2) θέσεις δικηγόρων στον οργανισμό (κανονισμό) του ΑΣΕΠ, με σύμβαση έμμισθης εντολής αορίστου χρόνου).

2.6.2. Προβληματισμός σχετικά με την έκταση εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 8 του Ν. 4210/2013 (ΦΕΚ 254 Α')

Με αυτή, προβλέπεται η δυνατότητα κάλυψης θέσεων τακτικού προσωπικού των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν.3812/2009 από πίνακα επιλαχόντων προηγούμενου διαγωνισμού του ΑΣΕΠ, χωρίς νέα προκήρυξη, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του ΑΣΕΠ και υπό την προϋπόθεση ότι οι νέες προς κάλυψη θέσεις αφορούν όμοιους κλάδους-ειδικότητες και πρόσθετα προσόντα, και ότι δεν έχουν παρέλθει εννέα (9) μήνες από τη δημοσίευση των αντίστοιχων πινάκων διοριστέων στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Υπήρξε πρόταση του Υπουργού Οικονομικών για παροχή της απαιτούμενης από την Ολομέλεια του ΑΣΕΠ γνωμοδότησης για πλήρωση 300 συμπληρωματικών θέσεων - επιπλέον των αρχικώς προκηρυχθεισών 186 θέσεων - υπαλλήλων κλάδου Εφοριακών κατηγορίας ΠΕ, χωρίς νέα προκήρυξη, από τον πίνακα επιλαχόντων της τελευταίας προκήρυξης 1 Κ/2013. Η πρόταση έγινε, κατά πλειοψηφία, δεκτή από την Ολομέλεια.³²

2.6.3. Επικαιροποίηση προσοντολογίου Π.Δ. 50/2001.

Αξιοποίηση γνώμης Ολομέλειας ΑΔΙΠ (ΑΡΧΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ) ως προς αντιστοιχίες τμημάτων.

2.6.4. Σύσταση γραφείου επιθεώρησης

³² Σχετ. Απόφαση 2/19-2-2014. Μειοψήφησαν τρία μέλη, ανάμεσα στους οποίους και ο εισηγούμενος, που διατύπωσε, στην από 19-2-2014 συνεδρίαση της Ολομέλειας του ΑΣΕΠ, τα ακόλουθα: « I. Η πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες πρέπει να γίνεται, εκτός των άλλων, με βάση τις ακόλουθες συνταγματικές αρχές: α) την αρχή της αξιοκρατίας... (ΣτΕ 2756/2011, 2462/2010 επταμ., 3404/2006, 2396/2004 Ολομ., ΔΕΑ 2303/2012 κά) και β) την αρχή που σχετίζεται με το δικαίωμα των πολιτών για ίση δυνατότητα πρόσβασης σε αυτές (δημόσιες υπηρεσίες). II. Αναφορικά με την προαναφερόμενη πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών πρέπει να επισημανθούν τα εξής: 1. Δεν τελεί σε απόλυτη αρμονία με τις πιο πάνω συνταγματικές αρχές καθόσον δεν οδηγεί σε επιλογή των κατά τεκμήριο ικανότερων υποψηφίων, αλλά σε διορισμό υποψηφίων που έλαβαν χαμηλότερη βαθμολογία έναντι εκείνων που, αν είχαν τη δυνατότητα να μετέχουν στη διαγωνιστική διαδικασία, ύστερα από την έκδοση νέας σχετικής προκήρυξης, είναι σφόδρα πιθανό να ελάμβαναν μεγαλύτερη βαθμολογία. Ειδικότερα, ενόψει και του χρονικού διαστήματος των 10 μηνών που διέρρευσε από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων για συμμετοχή στην 1Κ/2013 (17-4-2013) έως σήμερα, είναι βέβαιο ότι ικανότατος αριθμός υποψηφίων, που διέθεταν ή ήδη διαθέτουν τα απαιτούμενα, σύμφωνα με την 1Κ/2013, προσόντα, θα διεκδικούσε δικαίωμα συμμετοχής στη σχετική διαγωνιστική διαδικασία και θα αποδείκνυε κριτήρια (ως προς τον αριθμό κατεχόμενων τίτλων σπουδών, γνώσης ξένων γλωσσών και ως προς τον χρόνο εμπειρίας) που θα τους προσέδιδε μεγαλύτερη βαθμολογία. 2. Ο αιτούμενος αριθμός (300) των προς πλήρωση συμπληρωματικών θέσεων υπαλλήλων κλάδου Εφοριακών κατηγορίας ΠΕ, χωρίς νέα προκήρυξη, από τον πίνακα επιλαχόντων της τελευταίας προκήρυξης 1 Κ/2013, είναι ιδιαίτερα μεγάλος και κατά πολύ μεγαλύτερος (κατά ποσοστό 60%) από εκείνον (186), που καλύφθηκε με βάση τη σχετική διαγωνιστική διαδικασία πλήρωσης θέσεων, κατ' εφαρμογή της 1Κ/2013. 3. Η αναφορά στο πιο πάνω έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών σε λόγους «ταχύτητας και επίστευσης των σχετικών διαδικασιών, για την πλήρωση των θέσεων των ανωτέρω υπαλλήλων, χωρίς νέα προκήρυξη εξαιτίας της άμεσης ανάγκης στελέχωσης των σχετικών υπηρεσιών του Υπουργείου με προσωπικό αυξημένων προσόντων» δεν μπορεί, κατά τη γνώμη μας, να δικαιολογήσει το αίτημα προς πλήρωση, χωρίς νέα προκήρυξη, από τον πίνακα επιλαχόντων της τελευταίας προκήρυξης 1 Κ/2013, τόσο μεγάλου αριθμού (300) θέσεων υπαλλήλων, κλάδου Εφοριακών κατηγορίας ΠΕ,... αλλά αριθμού που να είναι εναρμονισμένος απολύτως με τις πιο πάνω συνταγματικές αρχές και να μην υπερακοντίζει το σκοπό της θέσπισης της διάταξης του άρθρου 8 (παρ. 1) του ν. 4210/2013. Κατά τη γνώμη μας ως τέτοιος είναι, ενόψει και της γενικότητας των προβαλλόμενων πιο πάνω λόγων, ο μη υπερβαίνων κατά πολύ το ήμισυ των αρχικώς προκηρυχθεισών θέσεων (186) ».

Με το άρθρο 8 του ν. 2190/1994 και το άρθρο 25 του Κανονισμού του ΑΣΕΠ προβλέπεται η σύσταση γραφείου επιθεώρησης, το οποίο, όμως, δεν έχει μέχρι σήμερα συσταθεί, με αποτέλεσμα οι επιθεωρήσεις να διεξάγονται από συμβούλους που ορίζει κατά περίπτωση ο πρόεδρος του ΑΣΕΠ.³³

2.6.5. Αντιμετώπιση ζητημάτων, στα οποία απαιτείται τεχνική κρίση

Πρόβλεψη σε όλες τις προκηρύξεις, στις οποίες απαιτείται μεταπτυχιακός τίτλος σε εξειδικευμένο γνωστικό αντικείμενο της προσκόμισης σχετικής βεβαίωσης από το Πανεπιστήμιο που να καθορίζει το γνωστικό αντικείμενο αυτών, εφόσον τούτο δεν προκύπτει σαφώς από τους προσκομιζόμενους τίτλους.

3. Επίλογος

Το ΑΣΕΠ, κατά γενική, σχεδόν, ομολογία, έχει, παρά τις ελλείψεις σε γραμματειακή και υλικοτεχνική υποστήριξη, επιτύχει να καλύψει το έλλειμμα αξιοπιστίας, αμεροληψίας, αξιοκρατίας, διαφάνειας και αντικειμενικότητας στον τομέα των προσλήψεων.

Για να αντιμετωπίσει δε ζητήματα καθυστερήσεων στην έκδοση αποτελεσμάτων, οφειλόμενα όχι σε δική του αδυναμία, αλλά στα εγγενή χαρακτηριστικά του νομοθετικού πλαισίου που καλείται να εφαρμόσει ή σε εξωγενή διαρθρωτικά προβλήματα, έχει προβεί σε σειρά παρεμβάσεων, όπως: α) προτυποποίηση διαδικασιών και παροχή στους φορείς πρόσληψης όλων των απαραίτητων εργαλείων και διευκολύνσεων για την επιτάχυνση της έκδοσης αποτελεσμάτων (αναλυτικές οδηγίες με ενσωματωμένα εποπτικά παραδείγματα, ηλεκτρονικές εφαρμογές υπολογισμού μορίων και διαρκή υποστήριξη), β) ανάπτυξη νέων, απλούστερων και πλέον αποτελεσματικών διαδικασιών [όπως το πρότυπο σύστημα επιλογής βάσει Ετήσιου Κυλιόμενου Πίνακα Κατάταξης (ΕΚΠΚ)], γ) υιοθέτηση ταχύτερων μεθόδων αξιολόγησης (όπως ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών) και δ) μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των εξελισσόμενων τεχνολογιών (όπως για τη δημιουργία ηλεκτρονικού μητρώου υποψηφίων με πιστοποιημένα προσόντα). Ακόμη, το ΑΣΕΠ ενισχύει διαρκώς τον επικοινωνιακό του χαρακτήρα. Παράλληλα, για την ταχύτερη διεκπεραίωση των διαδικασιών του αλλά και την πληρέστερη εξυπηρέτηση των άμεσων χρηστών των υπηρεσιών του (φορέων και πολιτών) φροντίζει να εμπλουτίζει τις προσφερόμενες μορφές διεπαφής, αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες σύμφωνα με τις επιταγές της σύγχρονης ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Περαιτέρω έχει αξιοποιήσει τη διαλειτουργικότητα του με φορείς που εκδίδουν/πιστοποιούν έγγραφα που απαιτούνται για την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης συμμετοχής σε διαγωνισμό.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, πρέπει, κατά την άποψή μου, να τηρηθούν, σε απόλυτο, σχεδόν, βαθμό, οι επιταγές του συνταγματικού νομοθέτη περί υπαγωγής όλων των διαδικασιών προσλήψεων προσωπικού στο Δημόσιο στον έλεγχο του ΑΣΕΠ και να μην ανατίθενται αρμοδιότητες, από εκείνες που ανήκουν στο ΑΣΕΠ ή προσιδιάζουν σε αυτές, σε διάφορα συλλογικά όργανα, με συμμετοχή, απλώς μελών του ΑΣΕΠ (και, μάλιστα, σε αριθμό που να αντιστοιχεί σε ποσοστό κάτω του 50% του συνολικού αριθμού των συγκροτούντων αυτά μελών).

Ωστόσο, υπάρχουν ζητήματα - τα περισσότερα των οποίων παρέμειναν άλυτα επί σειρά ετών- και πρέπει για την επίλυσή τους να διενεργηθούν, κατά την άποψή μου, σταδιακά, ορισμένες οργανωτικές μεταβολές, οι οποίες, πάντως, δεν μπορούσαν, κατά τα τελευταία τουλάχιστον δύο έτη, να πραγματοποιηθούν εξαιτίας της γνωστής εκκρεμότητας στο ζήτημα της νόμιμης συγκρότησης του ΑΣΕΠ. Είμαι δε σίγουρος ότι είναι εφικτή η μετάβαση του ΑΣΕΠ στο επόμενο στάδιο εξέλιξης δεδομένου ότι τόσο ο Πρόεδρος - ο οποίος, από την πρώτη στιγμή που ανέλαβε τα καθήκοντά του, εξέφρασε τη βούληση να το πράξει (όπως προεκτέθηκε για την αντιμετώπιση του ζητήματος της

³³ Ο Λ. Λυμπερόπουλος, ο οποίος είχε οριστεί, επί σειρά ετών, επιθεωρητής, αναφέρει (ό.π. σελ. 1223-4): « Τούτο, έχει ως συνέπεια τη δυσλειτουργία της επιθεώρησης, αφού οι μη έχοντες νομική παιδεία επιθεωρητές, αγνοούν ότι είναι προανακριτές κατά το άρθρο 33 του ΚΠΔ (άρθρα 8 § 4 του ν 2190/1994 και 25 § 6 του Κανονισμού ΑΣΕΠ) και έχουν τα δικαιώματα που ορίζει ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας (άρθρο 251 ε.π) και ακόμη, αγνοούν πως ασκούνται τα δικαιώματα αυτά. με δυσμενείς επιπτώσεις στην ποιότητα και αποτελεσματικότητα των διενεργουμένων επιθεωρήσεων ».

έλλειψης ενότητας της νομολογίας του ΑΣΕΠ προέβη στην έκδοση σχετικής οδηγίας και ακολούθως, με πράξη του, προέβλεψε τη δημιουργία νομολογιακής βάσης δεδομένων) - όσο και τα νέα μέλη (Αντιπρόεδροι και Σύμβουλοι) σε συνεργασία με τους, αυξημένων προσόντων, υπαλλήλους παρέχουν εγγυήσεις για την επίτευξη του σκοπού αυτού.

Ακόμη, θα ήταν παράλειψή μου να μην αναφερθώ στον ανθρώπινο δυναμικό και συγκεκριμένα στους υπαλλήλους όλων των βαθμίδων ιεραρχίας του ΑΣΕΠ. Καταθέτοντας, λοιπόν, την προσωπική μου εμπειρία, από την πεντάχρονη συνεργασία μαζί τους, οφείλω να πω ότι καλούνται, συνεχώς, να ανταποκριθούν σε ένα καταγισμό σύνθετων δράσεων και αρμοδιοτήτων και σε ένα απολύτως απαιτητικό εργασιακό περιβάλλον, απασχολούμενοι, αρκετές φορές, και πέραν του ωραρίου τους. Διαθέτουν δε, στη συντριπτική πλειοψηφία τους, όχι μόνο ευσυνειδησία, αλλά και σπάνιο, για τη σύγχρονη εποχή, «μεράκι» για το έργο που επιτελούν και αποτελούν « τη συνείδηση, την ψυχή και τη συνέχεια του ΑΣΕΠ».

Έτσι, εν κατακλείδι, το ΑΣΕΠ, με την μεγάλο βαθμού τεχνογνωσία, που διαθέτουν τα στελέχη του στην αξιολόγηση του ανθρώπινου παράγοντα, την αποδεδειγμένη ικανότητά τους στην επιτάχυνση και απλούστευση, μπορεί όχι μόνο να ανταποκριθεί πλήρως στην κύρια αποστολή του, αλλά και να συμπεριλάβει στις αρμοδιότητές του και νέες που να αφορούν παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών διαχείρισης προσωπικού του ευρύτερου δημόσιου τομέα (όχι μόνο αξιολογήσεις, αλλά και μετατάξεις κλπ).